Genelge No: 2013/38 (İdari yaptırım hk.)

Bu doküman, ilgili mevzuat metnini AB Global Mevzuat Arşivi düzeninde sunar.

T.C.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı: 85593407-010.06.01

Konu: İdari Yaptırımlar

GENELGE (2013/38)

1/6/2005 tarihinde yürürlüğe giren 30/3/2005 tarih ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6/12/2006 tarih ve 5560 sayılı Kanunla değişik 3 üncü maddesi;

“Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,
Uygulanır.”

Hükmünü amirdir.

Bu hüküm gereğince, idari para cezaları hakkında 5326 sayılı Kanunun genel hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

12/5/2007 tarih ve 26520 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 442 seri no.lu Tahsilat Genel Tebliği’nde de; 5326 sayılı Kanun kapsamına giren idari para cezaları hakkında yapılacak işlemler ve diğer hususlarda açıklamalara yer verilmiştir.

Bu çerçevede, 27/10/1999 tarih ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun Onbirinci Kısmının “Vergi Kaybına Neden Olan işlemlere Uygulanacak Cezalar” başlıklı İkinci Bölümünde ve “Usulsüzlüklere ilişkin Cezalar” başlıklı Üçüncü Bölümünde yer alan para cezaları ile ilgili olarak 5326 sayılı Kanunun genel hükümlerinin aşağıda açıklandığı çerçevede uygulanması gerekmektedir.

1. İdari Yaptırım Kavramı ve Para Cezaları

5326 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde kabahat; “kanunun, karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık” olarak tanımlanmış, 16 ncı maddesinde ise idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu ifade edilmiştir. 16 ncı maddenin ikinci fıkrasında ise idari tedbirler; mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olarak belirtilmiştir.

Bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde, karşılığında idari para cezası öngörülen fiiller, kabahat olarak değerlendirilecek ve para cezaları hakkında anılan Kanunun 3 üncü maddesinde belirtilen istisnalar dahilinde 5326 sayılı Kanun hükümleri uygulanacaktır.

Yine idari bir yaptırım (tedbir) olan mülkiyetin kamuya geçirilmesinde de 5326 sayılı Kanun hükümleri uygulanacaktır.

2. İdari Yaptırım Kararını Verme Yetkisi

5326 sayılı Kanunun 22 nci maddesinde, kabahat dolayısıyla idari yaptırım kararını vermeye ilgili Kanunda açıkça gösterilen idari kurul, makam veya kamu görevlilerinin yetkili olduğu, ilgili Kanunda açık hüküm bulunmayan hallerde ise idari yaptırım kararını vermeye ilgili kamu kurum ve kuruluşunun en üst amirinin yetkili olduğu belirtilmiştir.

4458 sayılı Kanunun; 232 nci maddesinin üçüncü fıkrası, “Bu Kanun uyarınca idari yaptırım kararları gümrük idarelerinin amirleri veya yardımcıları tarafından verilir”, 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi " 'Gümrük idaresi veya idareleri' deyimi, gümrük mevzuatında belirtilen işlemlerin kısmen veya tamamen yerine getirildiği merkez veya taşra teşkilatındaki hiyerarşik yönetim birimlerinin tamamını ... ifade eder" hükmünü amirdir.

Bu itibarla idari yaptırım kararlarının gümrük idare amirleri veya yardımcıları (gümrük müdürleri ve gümrük ve ticaret bölge müdürleri veya bunların yardımcıları) tarafından karara bağlanması

gerekmektedir.

İdari yaptırım kararları, kararda yer alan yükümlü sayısından bir fazla düzenlenir ve fazla olan nüsha dosyasında saklanır.

3. Ceza Kararlarında Bulunması Gereken Hususlar

5326 sayılı Kanunun 25 inci maddesinde; idari yaptırım kararına ilişkin düzenlenen tutanakta (Ceza Kararında) bulunması gereken unsurlar ifade edilmektedir. 5326 sayılı Kanunun 25 inci maddesi ve 12/5/2007 tarih ve 26520 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 442 seri no.lu Tahsilat Genel Tebliği uyarınca idari yaptırım kararında;

a) Hakkında idari yaptırım kararı verilen kişinin kimlik ve adresinin,

b) Hakkında idari yaptırım kararı verilen kişinin T.C. kimlik numarası/vergi kimlik numarasının, (Yabancı ülke vatandaşı olması halinde pasaport numarası)

c) İdari yaptırım kararı verilmesini gerektiren kabahat fiilinin,

d) Bu fiilin işlendiğini ispata yarayacak bütün delillerin,

e) Karar tarihi ve kararı veren kamu görevlilerinin kimliğinin,

f) Kabahati oluşturan fiilin işlendiği yer ve zamanın,

g) İdari para cezasının ödeme süresinin ve ödeme yerinin,

h) İdari yaptırım kararına karşı kanun yolu, mercii ve süresinin, ı) İndirimli ödeme hakkının, i) Taksitlendirme talep etme hakkının,

j) Ödeme yapılmaması halinde uygulanacak müeyyidelerin,

k) Tebliğ tarihinin,

l) Ayrıca, tebligat yurtdışına yapılıyor ise söz konusu tutarın T.C. Büyükelçiliğine veya Konsolosluğuna ödenebileceğinin,
Bulunması gerekmektedir.

Ceza kararlarının Türkiye’de yerleşik olmayan kişiler adına düzenlenmesi halinde, pasaport numarası, taşıt plakası, firma unvanı ve adresi gibi ceza kararının takibini kolaylaştırmak üzere gerekli bütün bilgilere ceza kararlarında yer verilir.

İdari yaptırım kararlarına; kararın ilgilisine huzurda tebliğ edilmesi veya tebliğ edilmiş sayılması halinde kararın verildiği esnada, 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilmesi halinde de idarede kalan nüshalara tebligatı müteakip tebliğ tarihi yazılacaktır. İdari yaptırım kararının idarede kalan nüshasında, 5326 sayılı Kanun hükümlerine göre kararın kesinleşme tarihi de belirtilecektir.

Diğer taraftan, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 244 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları;

“1. Beyan ile gümrük idaresince yapılan tespit sonucunda belirlenen farklılıklara ilişkin tebliğ edilen gümrük vergileri alacakları ile bu Kanunda ve ilgili diğer kanunlarda öngörülen cezalar hakkında; yükümlü veya ceza muhatabı tarafından, söz konusu eksiklik veya aykırılıkların kanun hükümlerine yeterince nüfuz edememekten veya kanun hükümlerini yanlış yorumlamaktan kaynaklandığının veya yargı kararları ile idarenin ihtilaf konusu olayda görüş farklılığının olduğunun ileri sürülmesi durumunda, idare bu maddede yer alan hükümler çerçevesinde yükümlüler veya cezanın muhatabı ile uzlaşabilir. Uzlaşma talebi, tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde, henüz itiraz başvurusu yapılmamış gümrük vergileri ve cezalar için yapılır. Uzlaşma talebinde bulunulması halinde, itiraz veya dava açma süresi durur, uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi halinde süre kaldığı yerden işlemeye başlar, ancak sürenin bitimine üç günden az kalmış olması halinde süre üç gün uzar. Uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi halinde yeniden uzlaşma talebinde bulunulamaz.

2. Gümrük vergileri ve cezalarına ilişkin fiilin, 5607 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yer alan kaçakçılık suçları ile ilişkili olması halinde bu madde hükmü uygulanmaz.” Hükmünü amirdir.

Bu itibarla, uzlaşma kapsamında bulunan işlemlere ilişkin ceza kararlarında, itiraz etmeden önce uzlaşma talebinde bulunulabileceği, uzlaşma talebinde bulunulması halinde, itiraz süresinin duracağı, uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi halinde sürenin kaldığı yerden işlemeye başlayacağı, ancak sürenin bitimine üç günden az kalmış olması halinde sürenin üç gün uzayacağı hususlarına da yer verilmesi gerekmektedir.

Öte yandan idarî para cezasının dışında kalan idari yaptırımlar uzlaşmaya konu edilmeyecektir.

4. Ceza Kararlarının Tebliği

5326 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinde, idarî yaptırım kararlarının, 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edileceği düzenlenmiştir. Bu doğrultuda yaptırım kararları 7201 sayılı Kanun hükümlerine göre ilgili kişiye tebliğ edilecek ve tebligat metninde 4458 sayılı Kanunun 242 nci maddesi uyarınca bu karara karşı başvurulabilecek kanun yolu, mercii ve süresi açık bir şekilde belirtilecektir.

İdari yaptırım kararının ilgili gerçek kişinin huzurunda verilmesi halinde bu husus kararda açıkça belirtilecektir. Ayrıca, bu karara karşı başvurabileceği kanun yolu, mercii ve süresine ilişkin olarak bilgilendirildikten sonra kişinin karar tutanağını imzalaması istenilecek, imzadan kaçınılması halinde bu durum kararda açıkça belirtilerek karar tutanağının bir örneği kişiye verilecektir.

Tüzel kişi hakkında verilen idari yaptırım kararları her halde ilgili tüzel kişiye tebliğ edilecektir.

Para cezası kararlarının ilgilisine elden tebliğ edilmesi halinde karar üzerine tebellüğ edildiğine ilişkin imza alınır.

5. Ceza Kararlarına Karşı Kanun Yolları

4458 sayılı Gümrük Kanununun 242 nci maddesinin birinci fıkrası;

“Yükümlüler kendilerine tebliğ edilen gümrük vergileri, cezalar ve idari kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde bir üst makama, üst makam yoksa aynı makama verecekleri bir dilekçe ile itiraz edebilir.”

Hükmünü amirdir.

Mezkur maddenin dördüncü fıkrasında ise; "İtirazın reddi kararlarına karşı işlemin yapıldığı yerdeki idari yargı mercilerine başvurulabilir." hükmü bulunmaktadır.

5326 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve 4458 sayılı Kanunun 242 nci maddesinin dördüncü fıkrası gereğince itirazın reddine ilişkin kararlara karşı işlemin yapıldığı yerdeki idari yargı mercilerine başvurulması mümkündür. Dava açma süresi ise 2577 sayılı İdari

Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine tabidir.

6. Zamanaşımı Hükümleri

Zamanaşımı hükümlerinin uygulanmasında, para cezalarının gümrük vergileri alacaklarına bağlı olup olmaması belirleyici olacaktır. İdari para cezasının tutarı belirlenirken, para cezasına dayanak bir vergi alacağı söz konusu ise, bu para cezası gümrük vergileri alacağına bağlı idari para cezasıdır. Vergi tutarının sadece idari para cezasının hesaplanmasında dikkate alındığı, ortada bir vergi alacağının söz konusu olmadığı para cezaları ile gümrüklenmiş değer üzerinden belirlenen para cezaları, gümrük vergileri alacağına bağlı olmayan idari para cezalarıdır. Örneğin, Yükümlü (A)'ya rejim hükümlerinin ihlali nedeniyle 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 235/1-c maddesi uyarınca gümrüklenmiş değerin iki katı para cezası uygulanması gerekmektedir; eşyanın gümrük kıymeti 10.000 TL gümrük vergisi tutarı 1.000 TL, katma değer vergisi tutarı 1.980 TL'dir. Bu durumda eşyanın gümrüklenmiş değeri 12.980 TL, uygulanacak idari para cezası tutarı 25.960 TL, zamanaşımı süresi ise 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uyarınca 8 yıl olacaktır.

a) Gümrük vergileri alacağına bağlı idari para cezaları: 4458 sayılı Gümrük Kanununun 231 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları;

"1. İdari yaptırıma konu fiilin, ceza uygulamasını gerektiren bir fiile ilişkin olması ve zamanaşımı daha uzun bulunan bu fiil nedeniyle ceza davası açılmış olmak kaydıyla, idari yaptırım kararları Türk Ceza Kanunundaki dava ve ceza zamanaşımı süreleri içerisinde uygulanır."

2. Gümrük vergileri alacağına bağlı idari para cezalarının zamanaşımı, bu idari para cezalarına ilişkin gümrük vergilerinin zamanaşımına tabidir."

Hükmünü amirdir.

Bu itibarla, tahakkuk zamanaşımına uğrayan gümrük vergilerine ait para cezaları da zamanaşımına uğramaktadır. 4458 sayılı Gümrük Kanununun 197 nci maddesinin dördüncü fıkrasının uygulandığı durumlarda cezaya ilişkin zamanaşımı süresi de aynı şekilde uzamış olacaktır.

b) Gümrük vergileri alacağına bağlı olmayan maktu ve nispi idari para cezaları:

5326 sayılı Kanunun Soruşturma Zamanaşımı başlıklı 20 nci maddesinde; zamanaşımı süresinin, kabahate ilişkin tanımdaki fiilin işlenmesiyle veya neticesinin gerçekleşmesiyle işlemeye başlayacağı, kabahati oluşturan fiilin aynı zamanda suç oluşturması halinde suça ilişkin dava zamanaşımı hükümlerinin uygulanacağı, nispi idari para cezalarında zamanaşımının 8 yıl, maktu para cezalarında ise zamanaşımı süresinin;

a) Yüzbin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde beş yıl,

b) Ellibin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde dört yıl,

c) Ellibin Türk Lirasından az idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde üç yıl, olduğu,
Yerine Getirme Zamanaşımı başlıklı 21 inci maddesinde de; zamanaşımı süresinin, kararın kesinleşmesinin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren işlemeye başlayacağı, kanun hükmü gereği olarak idari yaptırımın yerine getirilmesine başlanamaması veya yerine getirilememesi halinde zamanaşımının işlemeyeceği,

Belirtilmiştir.

Buna göre, 5326 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükmü gereğince gümrük vergileri alacağına bağlı olmayan idari yaptırım kararlarına ilişkin zamanaşımı süreleri anılan Kanunun 20 nci (Soruşturma Zamanaşımı) ve 21 inci (Yerine Getirme Zamanaşımı) maddesi hükümlerine tabidir. Uygulamada 4458 sayılı Gümrük Kanununun 231 inci maddesinin 1 inci fıkrasının da dikkate alınması gerekir.

7. Para Cezalarının Kesinleşme Zamanları

Kabahatler Kanununun 5560 sayılı Kanunla değişik 17 nci maddesinin dört numaralı fıkrasında “Genel Bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idarî para cezalarına ilişkin kesinleşen kararlar, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilmek üzere Maliye Bakanlığınca belirlenecek tahsil dairelerine gönderilir. Sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı takdirde, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kendileri tarafından tahsil olunur. Diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen ve Genel Bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmeyen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında

özel hüküm bulunmadığı takdirde genel hükümlere göre tahsil olunur.” hükmü yer almaktadır.

Buna göre, genel bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idari para cezalarının 6183 sayılı Kanuna göre takip ve tahsil edilebilmesi için, bu cezalara ilişkin idari yaptırım kararlarının kesinleşmesi gerekmektedir.

442 seri no.lu Tahsilat Genel Tebliği'nin III-C maddesi uyarınca, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna başvurulmaması veya kanun yoluna başvurulması halinde yargılama aşamalarının son bulması neticesinde idari para cezalarının takip edilebilir aşamaya gelmesi, idari para cezasının kesinleşmesi olup,

Kabahatler Kanununun 5560 sayılı Kanunla değişik 3 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi hükmü nedeniyle idari para cezalarının düzenlendiği kanunlarda kanun yoluna ilişkin düzenlemenin bulunması halinde bu düzenlemelerin uygulanması gerektiğinden, idari para cezalarının kesinleşmesi aşağıdaki şekilde olacaktır.

a. Gümrük vergileri alacağına bağlı olmayan idari para cezaları:

i) İdari para cezasına itiraz edilmemesi halinde kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren 4458 sayılı Kanunun 242 nci maddesinde belirtilen 15 günlük idari itiraz süresinin bitiminde,

ii) İdari para cezasına karsı 4458 sayılı Kanunun 242 nci maddesi uyarınca idari itirazda bulunulması halinde itirazın reddine ilişkin kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren bu karara karşı 2577 sayılı Kanunda belirtilen süre içerisinde idari yargıya başvurulmaması halinde söz konusu sürenin bitiminde,

iii) 1- İdari itirazın reddedilmesi üzerine idari yargıya başvurulması halinde; yargı kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren söz konusu yargı kararına bir üst mahkeme nezdinde başvuru yapılması için gerekli olan 30 günlük süre içerisinde üst mahkemeye başvurulmaması halinde söz konusu sürenin bitiminde,

2- İdari yargı kararına karşı bir üst mahkeme nezdinde başvuru yapılmışsa başvuru üzerine verilen kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren kararın düzeltilmesi talebinde bulunulması için gerekli olan 15 günlük süre içerisinde kararın düzeltilmesi talebinde bulunulmaması halinde söz konusu sürenin bitiminde,

3- Süresi içinde kararın düzeltilmesi talebinde bulunulması halinde üst mahkemece verilen kararın tebliğ edildiği tarihte,

Kesinleşmektedir.

b. Gümrük vergileri alacağına bağlı idari para cezaları:

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 232 nci maddesinde;

"1. Bu Kısmın İkinci Bölüm hükümlerine göre gümrük vergileri ile birlikte alınması gereken para cezaları bu vergiler ile aynı zamanda karara bağlanarak tebliğ edilir ve aynı zamanda ödenir.

2. Konusu ve yükümlüsünün aynı olması, aralarında maddi veya hukuki yönden bağlılık bulunması şartıyla; birden fazla işleme veya beyannameye ilişkin gümrük vergileri ve para cezalarına tek tahakkuk ve ceza kararı düzenlenebilir."

Hükmüne,

4458 sayılı Gümrük Kanununun 197 nci maddesinin beşinci fıkrasında da;

“Bu madde hükümlerine göre tebliğ edilen gümrük vergileri; 242 nci maddede belirtilen sürelerde itirazda bulunulmaması veya süresi içinde idari yargı mercilerine başvurulmaması hallerinde bu sürelerin bittiği tarihte kesinleşir; dava açılması halinde mahkemece yükümlü aleyhine verilen kararın gümrük idaresine tebliğ edildiği tarihte tahsil edilebilir hale gelir.”

Hükmüne yer verilmiş olup,

Gümrük vergileri alacağına bağlı idari para cezaları gümrük vergileri ile birlikte karara bağlanarak tebliğ edildiğinde, bu karara karşı süresinde itiraz yoluna gidilmediği veya itiraz yoluna başvurulmakla birlikte süresi içerisinde idari yargı mercilerine başvurulmadığı hallerde hem vergi tahakkukuna hem de para cezasına ilişkin olarak tahsil işlemlerine başlanması,

Süresi içerisinde açılan davada yükümlü aleyhine karar verilmesi ve verilen bu kararın gümrük idaresine tebliğ edilmesi halinde, vergi tahakkuk kararına ilişkin olarak tahsil işlemlerine başlanması, para cezası kararı hakkında ise "a.Gümrük vergileri alacağına bağlı olmayan idari para cezaları" bölümü düzenlemelerine göre kararın kesinleşmesinin beklenmesi gerekmektedir.

c) Uzlaşma nedeniyle kesinleşme:

4458 sayılı Gümrük Kanununun 244 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca, beyan ile gümrük idaresince yapılan tespit sonucunda belirlenen farklılıklara ilişkin tebliğ edilen gümrük vergileri alacakları ile cezalar hakkında yükümlüler veya cezanın muhatabı ile uzlaşabilmektedir. Aynı maddenin dördüncü fıkrası uyarınca da, uzlaşma tutanakları kesin olup gereği idarece derhal yerine getirilir, üzerinde uzlaşılan ve tutanakla tespit olunan hususlar hakkında dava açılamaz ve şikâyette bulunamaz.

Bu itibarla, idare ile ceza muhatabının uzlaşması durumunda, uzlaşma tutanağının imzalandığı tarihte uzlaşılan tutarlar üzerinden cezalar kesinleşmektedir.

8. Para Cezalarının Tahsili

5326 sayılı Kanunda idari para cezalarının ödeme süresine ilişkin herhangi bir hükme yer verilmemiştir.

4458 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin sekizinci fıkrasının (a) bendi; “Gümrük vergileri deyimi, ilgili mevzuat uyarınca eşyaya uygulanan ithalat vergilerinin ya da ihracat vergilerinin tümünü ifade eder.”

198 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi; “69 uncu madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yapılan kontrol ve denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen gümrük vergileri ile işlemleri daha sonra yapılmak üzere teslim edilen eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin, yükümlüye tebliğ edildiği tarihten itibaren on beş gün içinde ödenmesi zorunludur…”

232 nci maddesinin birinci fıkrası, “Bu Kısmın ikinci Bölüm hükümlerine göre gümrük vergileri ile birlikte alınması gereken para cezaları bu vergiler ile aynı zamanda karara bağlanarak tebliğ edilir ve aynı zamanda ödenir.”

Hükümlerini amirdir.

Dolayısıyla gümrük vergileri alacağına bağlı olan para cezalarının ödeme süresi 15 gündür.

Gümrük vergileri alacağına bağlı olmayan maktu veya nispi para cezalarının ise 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’un 37 nci maddesi gereği ilgilisine tebliğ

edildiği tarihten itibaren 1 ay içinde ödenmesi gerekmektedir.

5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde idari para cezalarının Genel Bütçeye gelir kaydedileceği, Genel Bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idari para cezalarına ilişkin kesinleşen kararların da, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilmek üzere Maliye Bakanlığı'nca belirlenecek tahsil dairelerine gönderileceği belirtilmiştir.

Maliye Bakanlığı'nca yayımlanan 442 seri no.lu Tahsilat Genel Tebliği uyarınca, idari yaptırım kararı veren idareler; idari para cezalarını, kanuni ödeme süresi içinde ya da idari yaptırım kararlarının kesinleşmesinden önce ödemek isteyen kişilerden tahsil edecek ve tahsil ettikleri idari para cezalarını bu amaçla açılmış hesaplara bütçe geliri kaydedeceklerdir.

Ancak, Maliye Bakanlığı'ndan alınan 17/10/2012 tarihli 106725 sayılı yazıda, 5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin dördüncü fıkrasının Bakanlıklarına verdiği yetkiye istinaden, Bakanlığımız gümrük birimlerince verilen idari para cezalarının takibinin Bakanlığımızın ilgili gümrük birimlerince yapılmasının uygun görüldüğü belirtilmektedir.

Bu nedenle gümrük idarelerince verilen idari para cezalarının takip ve tahsili gümrük idarelerince yapılacaktır.

Diğer taraftan, amme borçlusunun veya amme borçlusunun malının bulunduğu mahalde gümrük idaresi bulunmaması halinde takip işlemleri, 6183 sayılı Kanunun 5 inci maddesi gereğince gümrük idaresi yerine o mahaldeki Maliye Bakanlığı'na bağlı vergi dairelerince yerine getirilecektir.

9. İndirim Uygulaması

5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin altıncı fıkrası;

"Kabahat dolayısıyla idarî para cezası veren kamu görevlisi, ilgilinin rıza göstermesi halinde bunun tahsilatını derhal kendisi gerçekleştirir. İdarî para cezasını kanun yoluna başvurmadan önce ödeyen kişiden bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, kişinin bu karara karşı kanun yoluna başvurma hakkını etkilemez."

Hükmünü amirdir.

Söz konusu hükmün uygulanmasında aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekir.

a) 4458 sayılı Kanununun 242 nci maddesi uyarınca, yükümlülerin, idari yargı yoluna başvurmadan önce itiraz yoluna başvurması gerekmektedir. 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükmü uyarınca da, söz konusu indirimin, 4458 sayılı Kanunun 242 nci maddesinde düzenlenen itiraz yoluna başvurmadan önce yapılacak ödemelerde uygulanması gerekmektedir.

442 seri No.lu Tebliğ'de peşin ödeme indiriminin, kanuni ödeme süresi geçen cezalar için uygulanamayacağı belirtildiğinden;

i) Gümrük vergileri alacağına bağlı olan para cezalarında; ödeme süresi içerisinde olmak kaydıyla itiraz yoluna başvurulmadan önce yapılacak ödemelere indirim uygulanması,

ii) Gümrük vergileri alacağına bağlı olmayan maktu veya nispi para cezalarında;

- İtiraz yoluna başvurulmadan önce yapılacak ödemelere indirim uygulanması,

- Ödeme süresinin 1 ay, itiraz süresinin 15 gün olduğu göz önüne alındığında, itiraz yoluna başvuru süresi geçmiş ancak ödeme süresi geçmemiş ödemelere de indirim uygulanması,

Gerekmektedir.

b) 4458 sayılı Kanuna göre verilen para cezalarının yükümlü tarafından dörtte üçünün peşin olarak ödenmesi, 5326 sayılı Kanunun 17 inci maddesi gereğince, yükümlünün itiraz yoluna başvurmasına engel teşkil etmemektedir.

c) 4458 sayılı Kanunun 234 üncü maddesinin üçüncü fıkrası; “Yukarıda belirtilen aykırılıkların gümrük idaresince tespit edilmesinden önce beyan sahibince bildirilmesi durumunda söz konusu cezalar yüzde onbeş nisbetinde uygulanır.” hükmünü amirdir.

Bu hüküm çerçevesinde alınması gereken para cezasının, yükümlünün kendi kendini ihbar etmesi halinde %15 oranında tahsil edilmesi ve 5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin altıncı fıkrasına göre yapılacak indirimin de, %15 oranında tahsil edilecek ceza tutarı üzerinden yapılması gerekmektedir.

d) 4458 sayılı Gümrük Kanununun 244 üncü maddesinin altıncı fıkrası uyarınca, uzlaşılan cezalar hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesi uyarınca ayrıca peşin ödeme indiriminden yararlanılamaz.

10. Para Cezalarında Kabahat Dolayısıyla Sorumluluğun Esasları

5326 sayılı Kanunda, işlenen kabahat nedeniyle verilen idari para cezası ile ilgili olarak müteselsil sorumluluk kabul edilmemiştir. Bu nedenle tespit edilen sorumluların her birine ayrı ayrı ceza uygulanması gerekmektedir.

Sorumluların tespitinde 5326 sayılı Kanunun 7 ilâ 15 inci maddelerinde belirtilen esaslar çerçevesinde hareket edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan 5326 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde; “Kabahat, icrai veya ihmali davranışla işlenebilir” hükmünden, 9 uncu maddesinde; “Kabahatler, kanunda açıkça hüküm bulunmayan hallerde, hem kasten hem de taksirle işlenebilir” hükmünden idari yaptırım kararı verilmesinde “kasıt” unsuru aranmasının zorunlu olmadığı açıkça anlaşılmaktadır.

Bununla birlikte 5326 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinde yer alan “Kabahatin işlenişine birden fazla kişinin iştirak etmesi halinde bu kişilerin her biri hakkında, fail olarak idari para cezası verilir” hükmü, iştirak halinde her faile ayrı ayrı ceza verileceğini öngördüğünden, 4458 sayılı Gümrük Kanunu’nda yer alan idari para cezalarında belirtilen kabahatin işlenişine iştirak edenlere ayrı idari para cezası verilmesi ve bu idari yaptırım kararlarının ilgilisine tebliğ edilmesi gerekmektedir.

Söz konusu maddenin gerekçesinde kabahate iştirak hükümlerine ilişkin ayrıntılı bir açıklama bulunmamaktadır. Ancak 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 40 ıncı maddesinde; “Bağlılık Kuralı” adı altında kısmen suça iştirakin şartları düzenlenmiştir. Suça iştirakin şartları, genel olarak, suçun işlenmesine birden çok failin katılımı, suçun en azından teşebbüs derecesinde gerçekleştirilmiş olması, suça katılanların davranışlarının suçun gerçekleşmesine nedensel katkısının bulunması, suça katılanların ortaklık iradesidir. Kanun, failin fiili bilerek ve isteyerek, yani kasten (Madde 21) işlemesini şart koşmuştur.

5326 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde "Kabahatler, kanunda açıkça hüküm bulunmayan hallerde, hem kasten hem de taksirle işlenebilir." hükmü, 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında

ise; "Kabahate iştirak için kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığı yeterlidir." hükmü bulunmaktadır. Bu nedenle, ancak kasıtla yani bilerek ve istenerek işlenmiş olan kabahat fiilleri için iştirak hükümleri uygulanacaktır.

Ayrıca, 4458 sayılı Kanunun 181 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, "Birinci fıkrada belirtilen rejimlerden biri için bulunulan beyanda kullanılan veriler, kanunen alınması gereken vergilerin tamamen veya kısmen tahsil edilememesine sebep olduğu takdirde, beyanın yapılabilmesi için bu verileri veren ve bu verilerin yanlış olduğunu bilen veya bilmesi gereken kişiler de gümrük vergilerinden sorumludur." hükmüne,

4458 sayılı Kanunun 229 uncu maddesinin ikinci fıkrasında da;

"Gümrük müşavirliğinin bir özel hukuk tüzel kişiliği oluşturularak yürütülmesi halinde, gümrük müşavirlerinin kuracağı tüzel kişiliklere gümrük müşavir yardımcıları da ortak olabilirler. Ancak, gümrük müşaviri ve gümrük müşavir yardımcısı birden fazla tüzel kişiliğe ortak olamaz. Gümrük müşavirliğinin bir tüzel kişilik olması halinde, gümrük beyannamesi veya beyanname kabul edilen
diğer belgeler üzerine imzasını atmış olanların vergi kaybına neden olan durumu bildiği veya bilmesi gerektiği hallerde, bunlar gümrük idaresine karşı bağlı bulundukları tüzel kişilikle birlikte müteselsilen sorumlu olurlar. Bu hallerde, ilgili gümrük müşavirinin kişisel cezai sorumluluğu saklı kalmak kaydıyla, işlemi yapan kişi ile birlikte tüzel kişilik de gümrük idaresince alınan vergiler ve verilen para cezaları yönünden müteselsilen sorumludur."

Hükmüne yer verilmiş olup, gerek gümrük müşavirlerinin gerekse de müşavirlik şirketlerinin sorumluluğunda bu hükümlerin de göz önüne alınması gerekmektedir.

11. Organ ve Temsilcinin Fiillerinden Sorumluluk

5326 sayılı Kanunun “Organ veya temsilcinin davranışından dolayı sorumluluk” başlıklı 8 inci maddesinin gerekçesinden de anlaşılacağı üzere, 5326 sayılı Kanun, 5237 sayılı Kanun sisteminden farklı olarak kabahatlerde tüzel kişilere de idari yaptırım uygulanabileceğini kabul etmiştir. Maddede organ veya temsilcinin sorumluluğu düzenlenirken gerçek veya tüzel kişi ayrımı yapılmadığı gibi tüzel kişiler arasında da şahıs veya sermaye şirketi ayrımı yapılmamış ve gerçek veya tüzel kişilerin temsilcilerinin/organlarının işlediği kabahatler için gerçek veya tüzel

kişiye de idari yaptırım uygulanabileceği hükme bağlanmıştır. Gerekçede açık olarak belirtildiği gibi organ veya temsilci ya da hizmet ilişkisinin dayanağını oluşturan işlem hukuka aykırı bulunarak iptal edilmiş olsa da iptal öncesinde işlenen kabahatlerde temsil edilen gerçek veya tüzel kişiye de idari yaptırım uygulanabilecektir. Bu nedenle, iştirak hükümleri nedeniyle yukarıda belirtilen açıklamalara uygun olarak ister doğrudan isterse dolaylı temsil suretiyle takip edilen işlemlerde 5326 sayılı Kanunun 14 üncü madde hükümleri çerçevesinde, temsil edilen gerçek veya tüzel kişiye de yukarıda belirtilen iştirak hükümleri doğrultusunda idari yaptırım uygulanacaktır.

Bu açıklamalar doğrultusunda kast unsurunun her olayda ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir. Her olayın özelliklerine göre inceleme yapılması, gümrük müşavirinin kabahat eylemine iştirakinin olup olmadığı belirlenirken kabahat fiilinden bilgisi olup olmadığı ya da bilmesinin gerekip gerekmediği hususlarının araştırılması gerekmektedir.

12. Para Cezalarının Taksitlendirilmesi

5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası; “Kişinin ekonomik durumunun müsait olmaması halinde, idarî para cezasının, ilk taksitinin peşin ödenmesi koşuluyla, bir yıl içinde ve dört eşit taksit halinde ödenmesine karar verilebilir. Taksitlerin zamanında ve tam olarak ödenmemesi halinde, idarî para cezasının kalan kısmının tamamı tahsil edilir.” hükmünü amir bulunmaktadır.

Bu hükümlere göre taksitlendirmeye ilişkin 442 seri no.lu Tahsilat Genel Tebliği'nin 5 inci maddesinde açıklamalar dikkate alınarak, gümrük idarelerince tebliğ edilen para cezalarının taksitlendirme işlemleri aşağıda belirtilen şekilde yapılacaktır.

a) Başvuru şekli ve süresi: 5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre yapılacak taksitlendirme başvurusu, para cezası kararının tebliğini müteakip kanuni ödeme süresi içerisinde ve yazılı olarak para cezası kararı veren gümrük idaresine yapılacaktır. Başvuru dilekçesi ile birden fazla para cezası kararı için taksitlendirme talebinde bulunulması mümkün olup, bu gibi durumlarda dilekçede taksitlendirme talebine konu para cezası kararlarının tarih ve sayıları, tutarları ve tebliğ tarihleri ayrı ayrı belirtilecek; gerekli görülmesi halinde para cezası kararlarının ayrıntılarını da gösteren bir listenin dilekçeye eklenmesi sağlanacaktır.

b) Taksitlendirme Yetkisi: 5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası hükümlerine istinaden yapılan taksitlendirme başvurularının, tutarına bakılmaksızın tüm işlemleri, idari para cezası kararını veren gümrük idaresince değerlendirilip karara bağlanarak sonuçlandırılacaktır.

c) İnceleme ve karar: Taksitlendirme başvurusunu alan ilgili gümrük idaresince; başvurunun süresinde ve usulüne uygun yapılıp yapılmadığı incelenecek, gerekirse süresinde eksikliklerin tamamlattırılması sağlanacak, taksitlendirilmesi mümkün olmayan bir durumun varlığı halinde talebin usulüne uygun yapılmadığı veya talebin kabul edilmesinin mümkün olmadığı gerekçeli bir karar ile reddedilerek ilgiliye tebliğ edilecektir. Usulüne uygun olarak yapılan taksitlendirme taleplerinin değerlendirmeye alınabilmesi için kanuni ödeme süresi içinde birinci taksidin ödenmiş olması gerekmektedir. Taksitlendirme talebi kabul edildiğinde bir karar düzenlenerek talep edene tebliğ edilecektir. Kararda peşin alınan birinci taksit ile gümrük idaresince belirlenen üç taksitin tutarları ve vadeleri açıkça belirtilecektir.

d) Diğer hususlar: Taksitlendirmeye ilişkin kararın idarede kalan nüshası, idari para cezası ile ilgili diğer belgelerle birlikte muhafaza edilecektir. Peşin ödeme indiriminin kısmi ödemelere uygulanması mümkün bulunmadığından, taksitlendirme işlemine tabi olan para cezalarında peşin ödeme indirimi uygulanmayacaktır.

e) Yukarıdaki hükümler saklı kalmak kaydıyla talep halinde, idari para cezalarının 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecili ve taksitlendirilmesi mümkün bulunmaktadır.

f) 4458 sayılı Gümrük Kanununun 244 üncü maddesi çerçevesinde uzlaşılan alacaklar için de, 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesi hükümleri çerçevesinde tecil ve taksitlendirme talebinde bulunulabilir.

13. Para cezaları ile ilgili uygulama:

Para cezaları ile ilgili uygulama yukarıda belirtilen ve 442 seri no.lu Tahsilat Genel Tebliği'nde yapılan açıklamalar çerçevesinde yürütülecektir. Tereddüt edilen hususların, 12 nci madde için Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nden diğer hususlar için Gümrükler Genel Müdürlüğü'nden sorulması gerekmektedir.

14. Cezaların karara bağlanması:

4458 sayılı Gümrük Kanununun 232 nci maddesinin 6455 sayılı kanun ile eklenen 2 nci fıkrası "Konusu ve yükümlüsünün aynı olması, aralarında maddi veya hukuki yönden bağlılık bulunması şartıyla; birden fazla işleme veya beyannameye ilişkin gümrük vergileri ve para cezalarına tek tahakkuk ve ceza kararı düzenlenebilir." hükmünü amirdir.

Yine Gümrük Yönetmeliği'nin 490 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında "Konusu ve yükümlüsü ile gümrük idaresinin aynı olması, aralarında maddi veya hukuki yönden bağlılık bulunması şartıyla; birden fazla işleme veya beyannameye ilişkin gümrük vergileri ve para cezalarına tek tahakkuk ve ceza kararı düzenlenebilir." denilmektedir.

Bu itibarla anılan maddenin yürürlük tarihinden itibaren, gümrük idaresinin aynı olması koşuluyla, aynı konuda aynı yükümlüye ilişkin, aralarında maddi veya hukuki bağ bulunan işlem ve beyannamelerle ilgili olarak tek tahakkuk ve tek ceza kararı düzenlenecektir.

Yapılacak tebligatlarda Yükümlüler ile Gümrük Müşavirlerinin vergiler ve cezalardan sorumluluklarına ilişkin hukuki durumun farklılığı dikkate alınmalıdır.

15. İtirazların karara bağlanması

11/4/2013 tarihinden itibaren, idari itiraz aşamasında bulunan, gümrük idarelerinin aynı olması şartıyla aynı konuda aynı yükümlüye ilişkin aralarında maddi veya hukuki bağ bulunan işlem ve beyannamelerle ilgili olarak, tahakkuk ve ceza kararları birleştirilerek tek karar alınacaktır.

16. Uygulanacak para cezasının tespiti

6455 sayılı kanunun 11 inci maddesi ile, 4458 sayılı Kanunun 234 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "gümrük vergisi" ibareleri "ithalat vergileri", (b) bendinde yer alan "gümrük vergisine" ibaresi "ithalat vergilerine", (a), (b) ve (c) bentlerinde yer alan "gümrük vergisinden" ibareleri "ithalat vergilerinden" şeklinde değiştirilmiştir.

"İthalat vergileri" 4458 sayılı Gümrük Kanununun 3 üncü maddesinin 9 uncu fıkrasında,

"a) Eşyanın ithalinde ödenecek gümrük vergisi ile diğer eş etkili vergiler ve mali yükleri,

b) Tarım politikası veya tarım ürünlerinin işlenmesi sonucu elde edilen bazı ürünlere uygulanan özel düzenlemeler çerçevesinde ithalatta alınacak vergileri ve diğer mali yükleri; (ifade eder)"

Şeklinde tanımlanmıştır.

Bu itibarla, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234 üncü maddesinde düzenlenen, değişlikten önce sadece gümrük vergisine uygulanan idari para cezaları, 6455 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden itibaren işlenen fiillerle ilgili olarak ithalat vergilerine uygulanacaktır.

Diğer taraftan, 5326 sayılı Kabahatler Kanununun "İçtima" başlıklı 15 inci maddesinin 1 inci fıkrası;

"Bir fiil ile birden fazla kabahatin işlenmesi halinde bu kabahatlere ilişkin tanımlarda sadece idarî para cezası öngörülmüşse, en ağır idarî para cezası verilir. Bu kabahatlerle ilgili olarak kanunda idarî para cezasından başka idarî yaptırımlar da öngörülmüş ise, bu yaptırımların her birinin uygulanmasına karar verilir."

Hükmünü amirdir.

Bu itibarla, ithalat vergileri ile ilgili bir fiil ile ilgili birden fazla idari para cezası hükmü bulunması durumunda, en ağır idari para cezası uygulanacaktır.

17. Yükümlü ve ceza muhataplarının bilgilendirilmesi

Yapılacak tebligatlara, ekte örneği yer alan (EK-3), yükümlülerin tebliğ tarihinden itibaren kullanabileceği yasal haklara ilişkin bilgilendirme yazısı da eklenir.

18. Mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararları

5326 sayılı Kanunun 18 inci maddesi; "Kabahatin konusunu oluşturan veya işlenmesi suretiyle elde edilen eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine, ancak kanunda açık hüküm bulunan hallerde karar verilebilir." hükmü amir olup, mülkiyetin kamuya geçirilmesine sadece Kanunda açık hüküm bulunan hallerde karar verilebilecektir.

4458 sayılı Gümrük Kanununun 6455 sayılı Kanun ile değişik 235/4, 236/5, 237/3 ve 237/6 ncı maddelerinde, mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin hükümler bulunmakta olup, söz konusu hükümlerin uygulanmasına ilişkin hususlar aşağıda açıklanmaktadır.

a) Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi Kararlarında Bulunması Gereken Hususlar

5326 sayılı Kanunun 25 inci maddesi çerçevesinde mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararında;

a) Hakkında idari yaptırım kararı verilen kişinin kimlik ve adresinin,

b) İdari yaptırım kararı verilmesini gerektiren kabahat fiilinin,

c) Bu fiilin işlendiğini ispata yarayacak bütün delillerin,

d) Karar tarihi ve kararı veren kamu görevlilerinin kimliğinin,

e) Kabahati oluşturan fiilin işlendiği yer ve zamanın,

f) İdari yaptırım kararına karşı kanun yolu, mercii ve süresinin,

Bulunması gerekmektedir.

Gümrük Yönetmeliğinin "Ceza kararlarının verilmesi, tebliği ve kayda geçirilmesi" başlıklı 580 inci maddesinin beşinci fıkrasında ise;

"Mülkiyetinin kamuya geçirilmesine ilişkin kararlar, gümrük işleminin yapıldığı gümrük idare amirleri veya yardımcıları tarafından gerekçesi belirtilmek suretiyle verilir ve düzenlenen

karar yükümlüsüne tebliğ edilir. Mülkiyeti kamuya geçirilen eşyanın cinsi, miktarı ve olaya ilişkin ayrıntılar kararda detaylı olarak belirtilir."

Denilmekte olup kararlarda bu hükmün de dikkate alınması gerekir.

Diğer taraftan, mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarının alınmasında EK-2'de yer alan karar örneği dikkate alınacaktır.

b) Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi Kararlarında Kesinleşme

5326 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin sekizinci fıkrasında, mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarının kesinleşmedikçe yerine getirilmeyeceği hükmüne yer verilmiştir. Bu doğrultuda mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarının kesinleşme zamanı şöyledir;

i) Karara itiraz edilmemesi halinde kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren 4458 sayılı Kanunun 242 nci maddesinde belirtilen 15 günlük idari itiraz süresinin bitiminde,

ii) Karara karşı 4458 sayılı Kanunun 242 nci maddesi uyarınca idari itirazda bulunulması halinde itirazın reddine ilişkin kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren bu karara karşı idari yargıya başvurma için 2577 sayılı Kanunda belirtilen süre içerisinde idari yargıya başvurulmaması

halinde söz konusu sürenin bitiminde,

iii) 1- İdari itirazın reddedilmesi üzerine idari yargıya başvurulması halinde; yargı kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren söz konusu yargı kararına bir üst mahkeme nezdinde başvuru yapılması için gerekli olan 30 günlük süre içerisinde üst mahkemeye başvurulmaması halinde söz konusu sürenin bitiminde,

2- İdari yargı kararına karşı bir üst mahkeme nezdinde başvuru yapılmışsa başvuru üzerine verilen kararın tebliğ edildiği tarihten itibaren kararın düzeltilmesi talebinde bulunulması için gerekli olan 15 günlük süre içerisinde kararın düzeltilmesi talebinde bulunulmaması halinde söz konusu sürenin bitiminde,

3- Süresi içinde kararın düzeltilmesi talebinde bulunulması halinde üst mahkemece verilen kararın tebliğ edildiği tarihte,
Kesinleşmektedir.
c) Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi Yaptırımının Ertelenmesi
5326 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, eşyanın;

a) Kullanılmaz hale getirilmesi,

b) Niteliğinin değiştirilmesi,

c) Ancak belli bir surette kullanılması,
Koşullarından birinin yerine getirilmesine bağlı olarak, mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin karar belli bir süre geciktirilebilecektir.
d) Kesinleşen Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi Kararı Yerine Getirme Zamanaşımı
Kesinleşen mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı yerine getirme zamanaşımı 10 yıldır. Zamanaşımı süresi, kesinleşmesinin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren işlemeye başlar.
e) Mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarına konu eşyanın, eşya sahiplerinin muhafazasına bırakılıp bırakılamayacağı

Gümrük Kanununun 235/4, 236/5, 237/3 ve 237/6 ncı maddelerinde, mülkiyetin kamuya geçirilmesi idari yaptırımına konu eşyaya idarece el konulacağı açık bir şekilde belirtilmiş

bulunduğundan, söz konusu eşyaya elkonulması, bu eşyanın eşya sahiplerinin muhafazasına bırakılmaması gerekmektedir.

f) Mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarına konu eşyanın üçüncü kişilerin mülkiyetinde bulunduğu hallerde uygulama

Mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımına konu kabahatin işlenmesinden sonra eşyanın üçüncü kişilere satılarak devredilmiş olması, söz konusu eşya hakkında mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilerek elkonulmasına engel değildir.

Eşyanın, üçüncü kişilerin elinde bulunduğu hallerde uygulamanın nasıl olacağına ilişkin olarak da aşağıdaki bölümlerde açıklama yapılmıştır.

g) Mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarına konu eşyanın kaim değeri

28/3/2013 tarihli ve 6455 sayılı Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 4 üncü maddesiyle, Gümrük Kanununun 177 nci maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere,

"Tasfiye edilmesine karar verilen eşyanın bulunmaması halinde, ithal eşyası için CIF, ihraç eşyası için FOB kıymeti ile bunlara ilişkin gümrük vergileri tutarları tahsil edilir." fıkrası eklenmiştir.

Söz konusu düzenlemeye ilişkin olarak Kanun maddesinin gerekçesinde de,

"Madde ile 5607 sayılı Kanundan 4458 sayılı Gümrük Kanununa aktarılan kabahat fiilleri konusu eşyadan tasfiyeye tabi tutulacak olanlar da tasfiye edilecek eşyalar arasına eklenmiş, tasfiye edilecek eşyanın bulunmaması haline ilişkin düzenleme yapılmıştır." açıklamasında bulunulmuştur.

Bu çerçevede, mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımına konu eşyanın bulunamaması halinde, Gümrük Kanununun 177/3 üncü maddesi uyarınca eşya kıymetinin belirlenmesi gerekmektedir.

h) Mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarına konu eşyaya el koyma işleminin ne zaman yapılacağı

Mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımı bir idari tedbirdir. Bu tedbirin uygulanması noktasında eşyaya elkonulması da, tedbir ile sağlanmaya çalışılan amaca yöneliktir.

Dolayısıyla, idari kararın alınmasında veya elkoyma işleminde herhangi bir öncelik sonralık

söz konusu değildir. Kabahatin işlenmiş olduğu tespit edildiğinde, Kanunda düzenlenen tedbirlerin alınması, gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.

Bu doğrultuda, mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımına konu kabahatin, eşya henüz gümrük gözetimi altında bulunduğu sırada tespit edildiği hallerde, eşyaya elkonularak akabinde mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı alınması gerekmektedir.

Eşyanın gümrük işlemleri tamamlanarak sahibine teslim edildiği hallerde ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararının alınması ile birlikte eşyaya elkonulmasına yönelik gerekli işlemlere başlanması gerekmektedir.

Bu doğrultuda;

- Eşya henüz gümrük gözetimindeyken yapılan denetim sırasında söz konusu kabahatin işlenmiş olduğunun tespit edildiği hallerde, öncelikle eşyaya elkonulması, daha sonra düzenlenecek olan mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararında bu elkoyma işleminden de bahsedilmesi,

- Eşyanın, gümrük işlemleri tamamlanarak sahibine teslim edilmiş olduğu hallerde, alınacak olan mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararında, söz konusu eşyaya elkoyma kararı verildiğine, eşyanın derhal idareye teslim edilmesine, aksi takdirde idarece eşyaya elkonulacağına, idareye yapılan itirazın eşyaya elkonulması kararının icrasını durdurmayacağına yönelik açıklamalara yer verilmesi,

gerekmektedir.

ı) Elkoyma işleminin nasıl uygulanacağı

Mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımı idari bir yaptırım olup, bu yaptırımın yerine getirilmesinde idari makamlar yetkilidir.

Bu nedenle, idarece verilen mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarında da, 6455 sayılı Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un yürürlüğü öncesi, elkoyma kararının hakim/cumhuriyet savcısı tarafından verilmiş olduğu hallerde eşyaya elkoymaya yönelik yapılan uygulama gibi uygulama yapılması

gerekmektedir.

Diğer taraftan, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 128/4 üncü maddesinde her ne kadar, kara, deniz ve hava ulaşım araçları hakkında verilen elkoyma kararının, bu araçların kayıtlı bulunduğu sicile şerh verilmek suretiyle icra olunacağı hüküm altına alınmışsa da, verilen mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarına konu eşyanın elkoyma işleminin idarece fiilen yerine getirilmesi gerekmektedir.

i) Elkoymanın Gümrük Kanunu'nun 242 nci maddesi kapsamında bulunup bulunmadığı

Mülkiyetin kamuya geçirilmesi idari yaptırımına konu eşyaya elkonulması başlı başına bir işlem olmayıp, mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararının yerine getirilmesine yönelik fiili bir durumdur.

Bu nedenle, asıl işlem olan mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararından bağımsızlığı bulunmayan eşyaya elkonulması fiili, Gümrük Kanununun 242 inci maddesi kapsamında bulunmamaktadır.

19. Yürürlükten Kaldırılan Genelge:

Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 24/2/2011 tarihli ve 2011/11 sayılı Genelgesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Ziya ALTUNYALDIZ

Bakan a.

Müsteşar

T.C.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

.....

Sayı :

Konu : Para Cezası Kararı

PARA CEZASI KARARI

KARAR NO :

KARAR TARİHİ :

GÜMRÜGÜN ADI :

YÜKÜMLÜNÜN ADI SOYADI/ÜNVANI/ADRESİ :

T.C. KİMLİK NO/ VERGİ NUMARASI :

BELGE/BEYANNAME TARİH VE SAYISI :

CEZANIN NEV'İ VE ALACAK MİKTARI:

KABAHAT FİİLİ VE CEZANIN YASAL DAYANAGI: (Bu kısımda; kanundaki para cezasına ilişkin hüküm belirtilecektir.)

OLAYLAR : (Bu kısımda; Kanunda belirtilen kabahat fiilinin oluştuğuna ve bu fiilin işlendiğini ispata yarayacak bütün delillere, fiilin işlendiği yer ve zamana yer verilmesi zorunludur.)

SONUÇ VE KARAR : (Bu kısımda;

- Para cezası kararı kanuni dayanağından bahisle açıklanacaktır.
- Para cezasının nisbi veya maktu oranı ve toplamı belirtilecektir.
- Ödeme süresi kararın tebliği tarihinden itibaren Genelgedeki açıklamalara göre 15 gün/1 ay olarak belirtilecektir.
- Ödeme süresi içinde ödemenin nereye yapılacağı belirtilecektir.
- Para cezasının kararın tebliğ tarihinden itibaren Genelgedeki açıklamalara göre 15 gün veya 1 ay içinde ödenmesi halinde ¼ oranında indirim uygulanarak tahsil edileceği belirtilecektir.
- Ödeme süresi içinde olmak şartıyla; 5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre taksitlendirme talep hakkı olduğu belirtilecektir.
- 4458 sayılı Kanunun 242 nci maddesi uyarınca, tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde (itiraz merciine yer verilerek) bir dilekçe ile itiraz edebileceği,
- Gümrük Kanununun 244 üncü maddesi uyarınca, uzlaşma kapsamında bulunan işlemlere ilişkin ceza kararlarında, itiraz etmeden önce uzlaşma talebinde bulunulabileceği, uzlaşma talebinde

bulunulması halinde, itiraz süresinin duracağı, uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi halinde sürenin kaldığı yerden işlemeye başlayacağı, ancak sürenin bitimine üç günden az kalmış olması halinde sürenin üç gün uzayacağı,

ifade edilecektir.

Kararı veren Gümrük İdare Amiri

İMZA

Adı Soyadı ve Unvanı

TEBLİĞ TARİHİ :

KESİNLEŞME TARİHİ :

AÇIKLAMA

- Kararın ilgilisine huzurda tebliğ edilmesi veya tebliğ edilmiş sayılması halinde kararın verildiği esnada, 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerime göre tebliğ edilmesi halinde, idarelerde kalan nüshalarda tebligatı müteakip mutlaka tebliğ tarihi yazılacaktır.

- İdari yaptırım kararının idarelerde kalan nüshalarında, mutlaka kesinleşme tarihi yazılacaktır.

EK-2

T.C.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

.....

Sayı :

Konu : Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi Kararı

MÜLKİYETİN KAMUYA GEÇİRİLMESİ KARARI

KARAR NO :

KARAR TARİHİ :

GÜMRÜGÜN ADI :

YÜKÜMLÜNÜN ADI SOYADI/ÜNVANI/ADRESİ :

T.C. KİMLİK NO/ VERGİ NUMARASI :

BELGE/BEYANNAME TARİH/SAYISI :

KARARIN YASAL DAYANAĞI : (Bu kısımda; kanundaki söz konusu cezaya ilişkin hüküm belirtilecektir.) MÜLKİYETİ KAMUYA GEÇİRİLEN EŞYANIN CİNSİ : (Eşya taşıt aracı ise taşıt aracının plakası, motor/şasi numarası, aracın modeli ve markası vb. bilgiler; diğer eşyada da eşyanın tanınmasını sağlayacak marka model vb. bilgiler detaylı olarak yazılır)

MÜLKİYETİ KAMUYA GEÇİRİLEN EŞYANIN MİKTARI :

OLAYLAR : (Bu kısımda; olayın ayrıntıları detaylı olarak belirtilir, fiilin oluştuğuna ve bu fiilin işlendiğini ispata yarayacak bütün delillere, fiilin işlendiği yer ve zamana yer verilir.)

SONUÇ VE KARAR : (Bu kısımda;
- Mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararının kanuni dayanağı açıklanır,
-Mülkiyeti kamuya geçirilen eşyanın cinsi, miktarı, eşyanın tam ve kesin olarak belirlenebilmesini sağlayacak şekilde belirtilir,
- 4458 sayılı Kanunun 242 nci maddesi uyarınca, tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde (itiraz merciine yer verilerek) bir dilekçe ile itiraz edebileceği,
- Kararın ne şekilde kesinleşeceği belirtilir.

Kararı veren Gümrük İdare Amiri

İMZA

Adı Soyadı ve Unvanı

TEBLİĞ TARİHİ :

KESİNLEŞME TARİHİ :

AÇIKLAMA

- Kararın ilgilisine huzurda tebliğ edilmesi veya tebliğ edilmiş sayılması halinde kararın verildiği esnada, 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerime göre tebliğ edilmesi halinde, idarelerde kalan nüshalarda tebligatı müteakip mutlaka tebliğ tarihi yazılacaktır.

- İdari yaptırım kararının idarelerde kalan nüshalarında, mutlaka kesinleşme tarihi yazılacaktır.

GÜMRÜK VERGİLERİ VE/VEYA PARA CEZALARI KARARININ TEBLİĞ TARİHİNDEN İTİBAREN KULLANABİLECEĞİNİZ YASAL HAKLAR AŞAĞIDA AÇIKLANMIŞTIR.

I. İDARİ PARA CEZALARINDA PEŞİN ÖDEME İNDİRİMİ

İdarî para cezasını kanun yoluna başvurmadan önce ödeyen kişiden bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, kişinin bu karara karşı kanun yoluna başvurma hakkını etkilemez. (5326 sayılı Kabahatler Kanunu madde 17/6)

Ancak, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 244 üncü maddesi çerçevesinde uzlaşılan cezalar hakkında ayrıca peşin ödeme indiriminden yararlanılamaz.

II. UZLAŞMA

Tebliğ edilen gümrük vergileri ile cezalar hakkında tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde, henüz itiraz başvurusu yapılmamış gümrük vergileri ve cezalar için uzlaşma talebinde bulunulabilir. Uzlaşma talebinde bulunulması halinde, itiraz veya dava açma süresi durur, uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi halinde süre kaldığı yerden işlemeye başlar, ancak sürenin bitimine üç günden az kalmış olması halinde süre üç gün uzar. (4458 sayılı Gümrük Kanunu madde 244/1)

Ancak gümrük vergileri alacakları ile cezaların, 5607 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yer alan kaçakçılık suçlarına ilişkin olması halinde uzlaşma talebinde bulunulamaz. (4458 sayılı Gümrük Kanunu madde 244/2)

III. İTİRAZ

Yükümlüler kendilerine tebliğ edilen gümrük vergileri ve/veya ceza kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde bir üst makama, üst makam yoksa aynı makama verecekleri

bir dilekçe ile itiraz edebilir. (4458 sayılı Gümrük Kanunu madde 242/1) Süre bitim tarihinin resmi tatil gününe rastlaması halinde, bu süre ilk işgününün resmi çalışma saatleri sonunda biter. (4458 sayılı Gümrük Kanunu madde 14/1)

İtirazın reddi kararlarına karşı işlemin yapıldığı yerdeki idari yargı mercilerine başvurulabilir. (4458 sayılı Gümrük Kanunu madde 242/4)

IV. ÖDEME

Tebliğ edilen gümrük vergilerinin tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmesi zorunludur. Tebliğ edilen gümrük vergilerine karşı itiraz edilmesi ödeme süresini keser. Ödeme süresi idarenin ya da yargı mercii kararının tebliğ edildiği tarihten itibaren yeniden başlar. Yükümlü, vergi tutarının tamamını veya bir kısmını verilen sürenin bitimini beklemeksizin ödeyebilir. (4458 sayılı Gümrük Kanunu madde 198)

Gümrük vergileri ile birlikte alınması gereken para cezaları bu vergiler ile aynı zamanda karara bağlanarak tebliğ edilir ve aynı zamanda ödenir. (4458 sayılı Gümrük Kanunu madde 232/1) Dolayısıyla, gümrük vergileri ile, bu vergilerle birlikte alınması gereken para cezalarınınödeme süresi 15 gündür. Gümrük vergileri ile birlikte alınması gerekmeyen para cezalarının ise 21/7/1953 tarih ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 37 nci maddesi gereği ilgilisine tebliğ edildiği tarihten itibaren 1 aydır.

Uzlaşma konusu yapılan gümrük vergileri ve cezalar, uzlaşma gerçekleştiği takdirde, uzlaşma tutanağının tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir. (4458 sayılı Gümrük Kanunu madde 244/5)

V. TAKSİTLENDİRME

Kişinin ekonomik durumunun müsait olmaması halinde, idarî para cezasının, ilk taksitinin peşin ödenmesi koşuluyla, bir yıl içinde ve dört eşit taksit halinde ödenmesine karar verilebilir. Taksitlerin zamanında ve tam olarak ödenmemesi halinde, idarî para cezasının kalan kısmının tamamı tahsil edilir. (5326 sayılı Kabahatler Kanunu madde 17/3)

Yukarıdaki hükümler saklı kalmak kaydıyla talep halinde, idari para cezaları ile uzlaşılan alacakların 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecili ve taksitlendirilmesi mümkün bulunmaktadır.

NOT: GECİKME FAİZİ

Beyan sahibinin hatalı beyanı sonucu hiç alınmadığı veya noksan alındığı tespit edilen gümrük vergilerine, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarih ile vergilerin kesinleştiği tarih arasındaki süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre tespit edilen gecikme zammı oranında faiz uygulanır. Gümrük vergilerinin kesinleşmesinden önce ödenmek istenmesi durumunda faiz, ödeme tarihine kadar hesaplanarak vergiler ile birlikte tahsil edilir. (4458 sayılı Gümrük Kanunu madde 193/3) Gümrük vergileri, süresi içinde itirazda bululmaması veya süresi içinde idari yargı mercilerine başvurulmaması hallerinde bu sürelerin bittiği tarihte kesinleşir; dava açılması halinde mahkemece yükümlü aleyhine verilen kararın gümrük idaresine tebliğ edildiği tarihte tahsil edilebilir hale gelir. (4458 sayılı Gümrük Kanunu madde 197/5)

Uzlaşılan vergilerin alınması gerektiği tarihten itibaren uzlaşma tutanağının imzalandığı tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre belirlenen gecikme zammı oranında gecikme faizi uygulanır.

Bu yazı GümrükApp'ten alınmıştır.